

U SLAVU IVANA GUNDULICA

*Bijaše davno — ima ljeta trista —
Na žalo naše kad se genij spusti,
Uz drhtaj oka kad mu suza čista
Na tepajuće spustila se usiti,
Pa sakrila se u srdce djetenca,
Ah, draga samo košto diete što je,
Uz rajske što je raslo perivoje
Pod milmirisom častnog lovor-vienca.
Bijaše davno — ima trista ljeta —
Kad duh Hrvatsva uz to žalo pade
I ote diete od običnog svieta,
A u ruke mu glasne gusle dade.
I reče: »Budi grom med spavajuće!
Oj, budi iskra u zamrzla uda!
Hrvatstvo cijelo, složno odasvuda,
Na svojoj pjesmi složi milujuće!*

*I teknu piev — ej vrelo to bje živo,
Kroz viekove što uvijek sladko hladi,
A brat se s bratom uz njega cjelivo
U bratskoj vjeri i u bratskoj nadi.
A misli ove toli veličajne
Ko živo sjeme grijahu u krvi;
A on starinom naš velikan prvi —
Iz duše si ih razsijavo' bajne.*

*Bijaše davno kad jednoga dana
Angjelak čisti na žal nam se spusti
I u sried milog vilinskoga stana
Pjevaču tisu cjelov svet na usiti
I — dahnu pjesnik! a od onog trenu
Med zvezde dušu angjeo mu stavi,
Gdje zasja zvezda u vječitoj slavi;
A ime znaš joj, to je uspomena!*

*Od davnog toga časka i trenutka
U zvezdi pjesnik vjekuje i živi;
Oko nje eno zlatna savijutka,
Gdje dicit svojoj u kolu se divi!
A zvezda plamt, a zvezda se sjaji
I blješti nama, iz kojih se vinu
U onu sjajnu, tajstvenu vedrinu,
Kud viju nam se težki uzdisajil*

*Al danas, kad nam eto kriesnu jače
Ta sveta zvezda uspomene svete,
Al danas kad nam slavom oko plače
I misli naše koljevci mu lete,
Oj, danas bratske pružimo si desne,
Zakunimo se kletvom do nebesa,
Da složni ljudi protiv starog biesa
Ne damo svoje pravde poviesnel*

*Zakunimo se rodu i slobodi,
Zakunimo se kano jedna krvca!
I vjeru dajmo majci, što nas rodi,
I jedne što nas ponie izpod srдца!
Pa sklopit će se crnog pakla ralje,
I pravda ona, koja svijet redi
Zagrmit ne će: Zvezdo ti pobiedi,
Kad nisu vredni, da im svietliš dalje!*

Silvije Str. Kranjčević

Ld.

PRVI SLUŽBENI POSJET HRVATSKIH
KNJIŽEVNIKA BUGARSKOJ

Dne 1. travnja o. g. izrazio je Savez bugarskih pisaca poslaniku N. D. H. u Sofiji dru Vladimiru Židovcu pismenu želju, da »zbog što užih veza s hrvatskim piscima i hrvatskom književnošću ima čast pozvati, da budu gosti Saveza slijedeći hrvatski književnici: Vladimir Nazor, Milan Begović, Slavko Kolar, dr. Ante Bonifačić, dr. Ivan Esih, dr. Mile Starčević, Sida Košutić, Marko Čović, Jure Pavičić, Mihovil Kambol, Dragutin Tadijanović, Dobriša Cesarić, dr. Ton Smerdel, Ivan Softa i Vinko Kos.« Tomu je dodano, da će Savezu biti vrlo drago, ako među gostima bude i prof. Joza Živković, koji već nekoliko godina izvješćuje hrvatsku javnost o kulturnim događajima u Bugarskoj i prevodi bugarske pisce na hrvatski jezik. Dalje je u pozivu Saveza navedeno, da je poželjno da skupina hrvatskih pisaca gostuje u Bugarskoj između 20. i 30. travnja.

Hrvatsko poslanstvo u Sofiji uputilo je poziv Saveza bugarskih pisaca hrvatskom ministarstvu vanjskih poslova, kojega je odsjek za novinstvo i kulturne veze obavijestio sve hrvatske pisce, navedene u popisu, radi znanja i s napomenom, da je putovanje predloženo za mjesec lipanj.

Poslije vijećanja, dogovora i priprema odlučeno je i javljeno u Sofiju, da će skupina predstavnika hrvatskoga kulturnog života odputovati iz Zagreba 14. lipnja. Pozivu su se odazvali i — uz materijalnu pomoć ministarstva vanjskih poslova i nastave — zaputili se u Sofiju: dr. Ivan Esih, dr. Antun Bonifačić, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović, Ivan Softa, Marko Čović i Joza Živković. Ovi su, ispraćeni na kolodvor od svojih književnih drugova, prijatelja i znanaaca odputovati iz Zagreba 14. lipnja u 10 sati navečer i prispjeli u Sofiju poslije vožnje brzim vlakom od puna 24 sata.

Već na putu od Niša prema bugarskoj granici bili su hrvatski pisci obaviješteni, da će ih u Pirotu dočekati službeni predstavnici Bugarske. U Pirotu su prispjeli 15. lipnja u 5 sati poslije podne i tamo su ih dočekali: podpredsjednik Saveza bugarskih pisaca Dimitar Pantelejev, savjetnik pročelnika odjela za narodnu kulturu u ministarstvu nastave Račo Kazanski, predstavnik ministarstva vanjskih poslova Miša Georgijev, činovnik ravnateljstva za nacionalnu promičbu Petar Grigorov i izvjestitelj za novinstvo pri hrvatskom poslanstvu u Sofiji Stipe Mosner. Ova su petorica bila stalno društvo hrvatskih pisaca za vrijeme njihova boravka u Bugarskoj.

Nakon što je hrvatskim piscima zaželjena dobrodošlica na bugarsko tlo, pošli su oni pred kolodvor, gdje ih je burno dočekala pirotka srednjoškolska mladež sa svojim ravnateljem i nastavnicima. Tu je hrvatske pisce pozdravio ravnatelj gimnazije, kojemu je na pozdrav odgovorio dr. Antun Bonifačić, a zatim je mladež darovala hrvatskim piscima kite cvijeća i odpjevala bugarsku himnu i nekoliko narodnih pjesama.

Na sofijskom kolodvoru dočekali su ih članovi Saveza bugarskih pisaca na čelu s predsjednikom Stilijanom Čilingirovom, izaslanikom ministra nastave Stefanom Pop-Vasilevom, pročelnikom odjela za visokoškolsko obrazovanje i narodnu kulturu u ministarstvu nastave, članovi Bugarske akademije znanosti i umjetnosti književnik Elin Pelin i kipar prof. Ivan Lazarov, predsjednik Bugarsko-hrvatskog društva u Sofiji dr. K. Stanišev s odborom i članovima društva, činovnici hrvatskoga poslanstva i mnogobrojno građanstvo.

Poslije pozdravnih govora i upoznavanja odpraćeni su hrvatski pisci u hotel »Slavjanska beseda«, gdje su odsjeli za cijelo vrijeme svoga boravka u Bugarskoj.

U utorak 16. lipnja, u 10 sati prije podne, pošli su hrvatski pisci u Carski dvor, gdje su se upisali u dvorsku knjigu. Budući da je toga dana bio upravo rođendan Nj. C. V. kneza Simeona Trnovskog, nasljednika prijestolja, prisustvovali su hrvatski pisci svečanoj molitvi u crkvi Aleksandra Nevskog. Poslije obavljenog vjerskog obreda prišli su hrvatskim piscima u crkvi ministar predsjednik prof. dr. Bogdan Filov i ostali ministri i pozdravili se s njima, a isto su učinili i neki članovi bugarskog episkopata, od kojih je plovdivski episkop Kiril studirao u Zagrebu. Toga je dana priredio ručak hrvatskim piscima Savez bugarskih pisaca. Poslije podne pohodili su hrvatski pisci historijsku crkvu Bojanu u okolici Sofije, gdje su razgledali arhitekturu i stare freske. Navečer su prisustvovali u narodnom kazalištu svečanoj predstavi komedije Stefana Kostova »Zlatni rudnik«.

U srijedu 17. lipnja posjetili su hrvatski pisci ministra nastave dra Borisa Jordova, koji je i profesor slavistike na sofijskom sveučilištu, u njegovu uredu, gdje su mu predali svoja djela s posvetom i zadržali se s njim oko pola sata u srdačnom razgovoru. S ministrom su se i slikali. Poslije toga posjetili su i pročelnika kulturnog odjela ministarstva prosvjete Stefana Pop-Vasileva, pisca »Bugarske gramatike« i opširnog djela »Bilgarskijat pisatel i rodnata reč«, koji je toga dana priredio ručak u čast hrvatskih gostiju. U 7 sati priređena je u svečanoj dvorani Akademije književna večer, kojoj su prisustvovali predstavnici bugarskog političkog i kulturnog života i građanstvo. Uvodni je govor održao predsjednik Saveza bugarskih pisaca Stilijan Čilingirov. Hrvatske je pisce predstavljao slušaocima pjesnik i sastavljač antologije hrvatskih pjesnika na bugarskom jeziku Dimitar Pantelejev. Dr. Antun Bonifačić govorio je o suvremenoj hrvatskoj književnosti, Marko Čović pročitao je ulomak iz svoje novele »Žito zove«, Ivan Softa novelu »Tko poznaje ovoga«, Dobriša Cesarić, Dragutin Tadijanović i Antun Bonifačić čitali su i recitali svoje odabrane pjesme, dr. Ivan Esih govorio je o hrvatsko-bugarskim kulturnim vezama u prošlosti, a Joza Živković pročitao je posljednje poglavlje iz svoga prijevoda romana Jordana Jovkova »Imanje na granici«. Poslije toga priredio je ministar prosvjete večeru, kojoj su prisustvovali

predstavnici bugarske znanosti i umjetnosti te svi članovi Saveza bugarskih pisaca, kojih je oko 150. Pozdravne govore održali su ministar dr. Boris Jovic i dr. Antun Bonifačić.

U četvrtak 18. lipnja prije podne pohodili su hrvatski pisci sofijske prosvjetne ustanove, knjižnice i muzeje te vodeće naklade Hemus, Danev i Čipev, koji su ih nadarili knjigama, a u podne sastali su se u hrvatskom poslanstvu, odakle su s poslanikom dr. Židovcem i članovima poslanstva pošli na grob najvećega bugarskog pisca Ivana Vazova. Kod groba ih je dočekala mladež sofijskih gimnazija sa svojim ravnateljima i nastavnicima, na čelu s upraviteljem gimnazije, koja nosi ime Vazova. Ovoj svečanosti prisustvovalao je i pišćev brat dr. Boris Vazov. Govore su održali predsjednik Saveza bugarskih pisaca Stilijan Čilingirov i dr. Ivan Esih. Toga je dana priredio ručak hrvatskim piscima najveći živi bugarski književnik Elin Pelin, počasni predsjednik Saveza bugarskih pisaca i član Bugarske akademije znanosti i umjetnosti koji ih je poslije toga pozvao i u svoj dom. Navečer su hrvatski pisci bili na večeri kod hrvatskog poslanika, a iza toga bilo je svečano primanje, kojemu su prisustvovali skoro svi bugarski književnici i kulturni radnici.

U petak 19. lipnja ujutro odvezli su se hrvatski pisci samovozima u rilski manastir, najstarije i najveće duhovno svetište Bugara. Uz stalne pratioce pridružili su im se prof. Aleksandar Balabanov, književnik Elin Pelin i narodni zastupnik Petar Dumanov. Na putu prema manastiru zaustavili su se u selu Kočerinovu, gdje su posjetili uzornu domaćinsku školu. Poslije razgledanja manastira i njegovih znamenitosti, koje im je pokazao zamjenik igumana otac Varlaam, vratili su se hrvatski pisci u Pastru, gdje im je pripređen ručak, a navečer su se vratili preko Dupnice u Sofiju.

U subotu 20. lipnja ujutro odputovali su hrvatski pisci — točno prema rasporedu svoga boravka — vlakom u Plovdiv, kamo su stigli oko podne. Tamo im je priređen ručak, kojemu su prisustvovali od tamošnjih ličnosti: pomoćni oblasni direktor Nikola Hristov, zamjenik gradskog načelnika arh. Jurukov, oblasni školski nadzornik N. Černev, predsjednik saveza novinara Luka Govedarov i svi ravnatelji plovdivskih srednjih škola. Poslije podne zaputili su se hrvatski gosti s velikom pratnjom i gostiteljima, samovozom prema Bačkovskom manastiru. Putem su se zaustavili u Asenovgradu, gdje su bili srdačno dočekani i ugošćeni, što je zasluga načelnika toga grada Mateja Jordanova. U Bačkovskom manastiru, drugom znamenitom svetištu Bugara, dočekao je hrvatske goste iguman otac Pimen sa svojim redovničkim bratstvom, nastojeći da im, makar i kratki boravak, bude što ugodniji. U selu Bačkovu priređen je gostima domjenak za vrijeme kojega ih je pozdravio načelnik Grigor Džonev.

U nedjelju 21. lipnja poslije podne bili su hrvatski pisci slobodni, jer su se trebali pripremiti za sutrašnji povratak u domovinu. Navečer u 9 sati govorili su neki članovi hrvatskog pred-

stavništva na Sofijskom krugovalu i to: dr. Antun Bonifačić o hrvatsko-bugarskim kulturnim vezama u budućnosti, dr. Ivan Esih o vezama u prošlosti, Marko Čović o suradnji hrvatske i bugarske mladeži i Dobriša Cesarić o dojmovima s boravka u Bugarskoj. Poslije toga priredilo je hrvatskim gostima Bugarsko-hrvatsko društvo u Sofiji večeru u restauraciji kupališta »Kneginja Marija Lujza«.

U ponedjeljak 22. lipnja, u 7 sati ujutro, odputovali su hrvatski pisci brzim vlakom iz Sofije, ispraćeni od službenih predstavnika i bugarskih drugova. U Sofiji je ostao još osam dana Joza Živković, koji je došao u blizi dodir s književnicima i kulturnim radnicima i informirao se o pitanjima, koja ga zanimaju.

Bugarsko je novinstvo poklonilo veliku pažnju ovom prvom službenom posjetu hrvatskih književnika Bugarskoj, pa su Sofijski dnevnicci nekoliko dana prije njihova dolaska bili u znaku radosti, što će njihovu zemlju pohoditi hrvatska braća. To se veselje još više pojačalo kroz tjedan dana njihova boravka u bratskoj i prijateljskoj zemlji. Sve su Sofijske novine (»Dnes«, »Zora«, »Večer«, »Zarja«, »Utro«, »Slovo« i »Dnevnik«) naglašavale, kako će ovaj prvi službeni posjet hrvatskih pisaca imati za posljedak još tješnje i uže kulturne veze između Bugara i Hrvata, a pogotovo poslije sklopljene kulturne konvencije između dviju prijateljskih zemalja.

Kao uvod u boravak hrvatskih književnika u Sofiji donio je list »Duma« 14. lipnja oduži informativni članak iz pera Miše Georgijeva »Duh suvremene hrvatske književnosti«.

List »Daga«, koji izlazi samo ponedjeljkom mjesto svih ostalih dnevnika (kao naše »Nedjeljne vijesti«), donio je biografske i bibliografske podatke o piscima, koji dolaze u Sofiju.

List »Zora« od 14. lipnja u članku »Hrvatski pisci-gosti našeg Saveza pisaca« donio je prikaz života i rada sve sedmorice hrvatskih književnika, a opširno se zadržao na radu dra Ivana Esiha i Joze Živkovića, poznatih izvjestitelja o bugarskom kulturnom životu za hrvatsko općinstvo, kao i Marka Čovića, urednika »Hrvatske Revije«, koji je bio u Sofiji, kada se tamo podpisivala hrvatsko-bugarska kulturna konvencija, te donosi i slike ove trojice. — 18. lipnja donio je isti list prikaz književne večeri u dvorani Akademije i sliku hrvatskih pisaca s bugarskim drugovima pred crkvom Aleksandra Nevskog. — 19. lipnja, članak Jordana Badeva »Iz najbliže prošlosti — Hrvati i mi« te slike hrvatskih pisaca prilikom posjeta ministru nastave i grobu Ivana Vazova. U istom broju nalazi se i članak »Hrvatsko-bugarsko bratstvo« sa slikom, koja je snimljena prilikom posjeta članova Makedonskog nacionalnog komiteta hrvatskom saboru. 23. lipnja zabilježio je taj list, kao i svi ostali listovi, odlazak hrvatskih gostiju iz Sofije i svečani ispraćaj.

»Dnes« od 15. lipnja donio je oduži članak Miše Georgijeva »Dva hrvatska pri-

jatelj bugarske književnosti« sa slikama dra Ivana Esiha i Joze Živkovića i prikazom njihova dosadašnjega rada oko hrvatsko-bugarske kulturne uzajamnosti. Isti list donio je kratke životopise i pregled rada ostalih pisaca, koji su došli u Sofiju, ističući da su hrvatski književnici sinovi i duhovni buditelji bratskog hrvatskog naroda te zauzimaju počasno mjesto u duhovnom životu Hrvatske. U ovom posjetu vidi se izraz zdravih kulturnih i duhovnih veza Hrvata i Bugara. U feljtonu toga broja donesen je ulomak iz novele Marka Čovića »Žito zove« u prijevodu D.P.B. — 17. lipnja donio je taj list govor predsjednika saveza bugarskih pisaca Stilijana Čilingirova, koji je održan na ručku saveza, a u kojemu je naglašeno, kako Hrvate i Bugare čvrsto vežu zajednički duh, zajednička sudbina i borba, te kako ovaj sastanak zastupnika stvaralačkog duha ima povijesni značaj. U istom broju donesen je razgovor s vođom puta i povjerenikom Društva hrvatskih književnika Dr. Antunom Bonifačićem o sadašnjem stanju hrvatske književnosti, književnim nagradama, ulozi Matice Hrvatske i Hrvatskog bibliografskog zavoda u hrvatskoj kulturi, i uspjehu prvaka hrvatske književnosti Milana Begovića, Vladimira Nazora i Mile Budaka u domovini i u inozemstvu, o uspjehu djela prevedenih s bugarskoga na hrvatski, kao i o potrebi još uži kulturnih veza između Bugara i Hrvata. — 18. lipnja donio je taj list u prijevodu N. Malinova novelu Vlade Vlaisavljevića »Pratilac«. — 19. lipnja, članak prof. Nikolaja Dončeva »Naši hrvatski gosti«, u kojemu se učeni pisac osvrće na suvremenu hrvatsku književnost i navodi, kako ovaj posjet hrvatskih književnika prelazi okvir obične kurtozije, jer se temelji na dubokoj, srdačnoj i iskrenoj uzajamnoj simpatiji, i to još barem od sredine prošloga stoljeća. Osobito ističe ulogu Matice Hrvatske u izgrađivanju duhovnih temelja za sadašnju hrvatsku državu. U istom broju nalazi se i slika hrvatskih pisaca poslije izlaska iz crkve Aleksandra Nevskog, a broj od 22. lipnja donosi u prijevodu D. P. B. novelu Marka Čovića »Kako danas, tako sutra, tako svaki dan«, a preveden je i jedan ulomak Čovićeve novele »Priča o djevojci Višnji« pod naslovom »Belata peperuda« (bijeli leptir.)

»Večer« od 15. lipnja donosi članak uvaženoga književnog kritičara i povjesničara Georgi Konstantinova »Iz hrvatske povijesti«; 17. lipnja sliku hrvatskih pisaca poslije izlaska iz carskog dvora, gdje su se upisali u dvorsku knjigu te prijevod novele »Bogorodičine trešnje« od Jagode Truhelke; 18. lipnja razgovor s Drom Antunom Bonifačićem o suvremenoj hrvatskoj književnosti, s Markom Čovićem, te kratak razgovor s ostalim hrvatskim piscima, koji su se upravo pripremali za izlet u okolice Sofije. Uz taj razgovor donesena su slika Marka Čovića i karikatura Ivana Softe. — 19. lipnja objavio je spomenuti dnevnik članak Georgi Konstantinova o ulozi

Dubrovnika u hrvatsko-bugarskim odnosima, a 22. lipnja oduži članak istoga pisca s naslovom »Idejni pravci u hrvatskom narodnom preporodu« u kojemu se osvrće na život i rad Ljudevita Gaja i ostalih preporoditelja, biskupa Štrossmayera, Augusta Šenoa, Dra Ante Starčevića i Eugena Kvaternika.

Dnevnik »Utro« od 18. lipnja donio je opširno izvješće o dvodnevnom boravku hrvatskih pisaca u Sofiji i raspored za njihov daljnji boravak. Uz to izvješće nalaze se slike Marka Čovića i Dragutina Tadijanovića. — 19. lipnja objavio je isti dnevnik izvješće o posjeti hrvatskih književnika grobu Ivana Vazova te slike s toga posjeta kao i s posjeta ministru prosvjete Dru Jocovu. U istom broju »Utra« objavljen je članak Petra Grigorova »Duh ustaške književnosti«, koji se temelji na uvodniku Marka Čovića u trećem ovogodišnjem broju »Hrvatske revije« o dužnosti književnika u ustaškoj državi.

Dnevnik »Slovo« od 18. lipnja donio je »Pozdrav hrvatskim piscima u Sofiji« iz pera sveučilišnog profesora Vladislava Miladinova-Aleksijeva, a 20. lipnja oduži članak P. M. Skopakova »Duhovne veze Konstantina Miladinova s hrvatskim biskupom Štrossmajerom«.

Dnevnik »Zarja« od 18. lipnja donio je detaljan prikaz dotadašnjega boravka hrvatskih književnika u Sofiji, kao i raspored za daljnji boravak u Bugarskoj. U istom broju objavljen je cijeli govor ministra prosvjete Dr. Jocova, koji je izrekao na ručku u čast hrvatskih pisaca, kao i slike Marka Čovića i Dragutina Tadijanovića.

Na boravak hrvatskih književnika u Plovidvu osvrnuli su se tamošnji tjednici »Pravda« i »Posledni novini« od 21. lipnja, a plovdivski dnevnik »Mir« od 20. lipnja donio je oduži članak M. Ivanova o vezama između Hrvata i Bugara u prošlosti, s osobitim osvrtom na dva-desetgodišnji rad Dr. Ivana Esiha na tom području.

Boravku hrvatskih književnika u Bugarskoj i hrvatskoj književnosti uopće posvetili su veliku pažnju i bugarski tjednici, koji izlaze na stranim jezicima.

Tako »La Parole Bulgare« broj 743. od 13. lipnja donosi članak »Le livre en Croatie — a l'occasion de la prochaine visite d'un groupe d'écrivains Croates«, u kojem pisac »Tz« naglašuje, kako je kult knjige vjekovna predaja Hrvata, a zatim daje pregled hrvatske književne djelatnosti počevši od 14. stoljeća. Posebno se zadržava na radu Matice Hrvatske, Društva svetog Jeronima, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatskog Bibliografskog Zavoda. U broju 744. od 20. lipnja donio je isti tjednik s naslovom »Bulgares et Croates« govor Stilijana Čilingirova, predsjednika Saveza bugarskih pisaca na ručku, koji je Savez priredio predstavnicima hrvatske književnosti. Uz to nalaze se i slike hrvatskih pisaca pri na-

puštanju kraljevskog dvorca te reprodukcija djela Grge Antunca »Moja obitelj«. U istom broju prikazana je priredba hrvatskih pisaca u svečanoj dvorani Bugarske akademije, a u prijevodu J. C., donesena je novela Đalskoga »Na Badnja k« sa slikom tipičnoga plemićkoga dvorca u Hrvatskom Zagorju. Broj 745. od 27. lipnja zabilježio je prisustvovanje prof. Joze Živkovića sastanku Kluba bugarskih spisatelja, na kojem su članice čitale svoja djela.

»Bulgarische Wochenschau« u broju 99. od 9. lipnja zabilježio je dolazak hrvatskih pisaca u Sofiji zbog što užih kulturnih odnosa. U broju 101. od 23. lipnja nalazi se članak Sl. Danailova o kulturnim odnosima između Hrvata i Bugara i oduži članak Miše Georgijeva s naslovom »Bugarski dječji pisci na hrvatskom«, u kojem se pisac, izvrtni poznavalac hrvatskih prilika, osvrće na razmah hrvatske književnosti za djecu i mladež te naglašuje ulogu polumjesečnika »Ustaška uzdanica«, koji uz ostalo birano štivo, zaslugom Joze Živkovića, upoznaje svoje čitaoce i s djelima bugarskih dječjih pisaca. U istom se članku pohvalno govori o prijevodu i umjetničkoj opremi priče Aleksandra Spasova »Zozo«, koju je kao treći svezak objavila Knjižnica Ustaške Uzdanice.

»Vita Bulgara« u broju 96. od 11. lipnja donio je objavu, da će 15. lipnja, prema brzoglasnoj vijesti, stići u Sofiju predstavnici hrvatskoga kulturnog i književnog života. U broju 97. od 18. lipnja donosi taj tjednik oduži članak prof. Nikolaja Dončeva s naslovom »La Croazia letteraria — In occasione della visita degli scrittori croati«, u kojemu ističe polet i razmah hrvatske kulture u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj zaslugom Poglavnika, ljudi i ustanova, koje su se uspjele održati i pod najtežim uvjetima za svoj i hrvatski narodni opstanak, a od tih je u prvom redu bila Matica Hrvatska pod vodstvom prof. Filipa Lukasa, prof. Dra Blaža Jurišića, Dr. Mile Budaka i Dr. Mile Starčevića. Pisac se dalje osvrće na rad istaknutih hrvatskih književnika, osobito Tina Ujevića i Side Košutić (koju naziva »hrvatska Grazia Deledda«), a uz to navodi i zasluge »Hrvatske Revije«, koja pod uredništvom Marka Čovića objavljuje u prijevodu novele prvaka bugarske pripovjedačke književnosti. U broju 98. od 25. lipnja javlja taj tjednik, da su hrvatski književnici poslije sedmodnevnog boravka u Bugarskoj odputovali, pozvavši na rastanku svoje bugarske drugove da dođu na jesen u Hrvatsku. *Joza Živković*

KULTURNI PREGLED

100-godišnjica smrti arh. K. F. Schinkela. Njemački slikar, kipar, scenograf i arhitekt Karl Friedrich Schinkel (1781.—1841.) važan je za razvoj njemačkog graditeljstva u 19. stoljeću. Najveći dio njegovih građevina odiše duhom klasicizma: kazalište i stari muzej u Berlinu i Nikolai-